

Nota van B&W

Onderwerp Veilig Thuis subsidieverlening, mandaat en verdeelsleutel Veilig Thuis en verlenging crisisdienst

Portefeuillehouders dr. Tom Horn, John Nederstigt
Collegevergadering 20 december 2016
Inlichtingen M.A.C. van Schie (+31235674371)
Registratienummer 2016.0070370

Samenvatting

Gemeenten zijn op grond van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) 2015 verplicht om in regioverband een Advies- en meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK) in te richten: Veilig Thuis. De colleges van de gemeenten van Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer hebben in 2015 besloten om gezamenlijk een Stichting Veilig Thuis op te zetten. De subsidie wordt verleend voor 2016 en 2017 en wij stemmen in om het mandaat (op grond van artikel 4:23, lid 3 onder d van de Awb) om deze subsidie te verstrekken, uit te besteden aan de gemeente Haarlem.

In 2015 en 2016 is Stichting Veilig Thuis betaald vanuit de middelen uit de doeluitkering Vrouwenopvang (DU) en de integratie-uitkering Sociaal Domein. Voor het laatste is een verdeelsleutel gehanteerd op basis van historisch verbruik van het Advies en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) in 2014.

Afgesproken is dat de verdeelsleutel voor Veilig Thuis per 2017 opnieuw zou worden gezien. Wij stemmen in met een verdeelsleutel op basis van inwoneraantal voor de duur van een jaar onder voorwaarde dat in de evaluatie van de juridische entiteit die gepland is voor 2017, ook de wijze van financiering wordt meegenomen en het verbruik wordt onderzocht. Aanpassing van de verdeelsleutel leidt voor ons in 2017 tot een extra kostenpost voor Veilig Thuis.

De ambitie om een integrale crisisdienst binnen de regio operationeel te hebben in 2017 wordt niet behaald. Om de hulp aan jeugdigen in crisissituaties te garanderen wordt de huidige crisisregeling verlengd waarbij de verdeelsleutel van 2015 en 2016 wordt gehandhaafd. Door deze wijze van verdelen wordt rekening gehouden met het feit dat Haarlemmermeer minder crisiszorg afneemt bij de De Jeugd- en Gezins Beschermers (DJGB) dan de andere gemeenten omdat Haarlemmermeer voornamelijk werkt met Jeugd beschermingsregio Amsterdam (JBRA).

Aan de extra kosten die aan verlenging van de regeling verbonden zijn, omdat voor DJGB de gemeenten uit de Gooi- en Vechtstreek zijn weggevallen, betaalt Haarlemmermeer wel mee. In 2017 wordt door Veilig Thuis verder gewerkt aan de oprichting van een integrale crisisdienst jeugd die per 1 januari 2018 operationeel moet zijn.

Inleiding

In de nota van B&W Juridische Entiteit Veilig Thuis (2015.0027146) hebben wij de verdeelsleutel voor Veilig Thuis vastgesteld voor 2015 en 2016.

Wij hebben besloten omwille van het beperken van de administratieve last om centrumgemeente Haarlem voor 2016 en 2017 een incidentele subsidie te verlenen ten behoeve van de Stichting Veilig Thuis van € 204.037,- per jaar (2016.0006791). Deze subsidie is verleend voor de werkzaamheden van Veilig Thuis en de realisatie van de integrale crisisdienst. Deze laatste opdracht is in het prestatieplan van 2016 voor Veilig Thuis opgenomen. In voorgaande nota is vermeld dat aanpassing van de verdeelsleutel kan leiden tot hogere kosten.

Context

In het portefeuillehoudersoverleg Sociaal Domein van 26 november 2015 is bestuurlijk overeengekomen om gezamenlijk, op Heemstede na, vanuit Haarlem te subsidiëren. Dit vanuit de achterliggende gedachte om de administratieve belasting voor Stichting Veilig Thuis zo klein mogelijk te maken. Hiervoor is een formeel besluit nodig van iedere gemeente afzonderlijk waarbij de gemeente Haarlem gemandateerd wordt om de subsidie aan Veilig Thuis te verlenen.

Bekostiging van Veilig Thuis vanuit de Integratie-uitkering Sociaal Domein, vond plaats op basis van het historisch verbruik van het AMK in 2014. Haarlemmermeer had indertijd een laag aantal AMK onderzoeken in tegenstelling tot het aantal AMK onderzoeken bij IJmond en Zuid- Kennemerland. Dit heeft geleid tot de volgende verdeling van de kosten voor Veilig Thuis in 2015 en 2016: Haarlemmermeer betaalt 8,3 %, IJmond 39,5 % en Zuid Kennemerland 52,2 %.

Het streven van de samenwerkende gemeenten is om een integrale crisisdienst voor jeugd te realiseren. In afwachting hiervan is zowel in 2015 als in 2016 de uitvoering van de crisisdienst onder de huidige aanbieders gehandhaafd. Veilig Thuis is begin 2016 door de gemeenten gevraagd als trekker om te komen tot een integrale crisisdienst die op 1 januari 2017 operationeel zou moeten zijn.

Probleemstelling

Wij hebben in gezamenlijkheid met andere gemeenten voor subsidie en bijbehorende mandatering van centrumgemeente Haarlem ten behoeve van Stichting Veilig Thuis besloten met het oog op het beperken van de administratieve last. In theorie is er een risico vanuit het oogpunt van rechtmatigheid, namelijk dat het een mandatering aan een gelijkwaardige betreft. De vorm van financiering zal in 2017 meegenomen worden bij de evaluatie van de juridische entiteit van Veilig Thuis.

Wij hebben voorkeur voor een verdeelsleutel op basis van verbruik voor Veilig Thuis zelfs als dat betekent dat de kosten voor ons hoger worden omdat het verbruik toeneemt. Deze wijze van financieren past bij de koers die door het college is ingezet. IJmond en Zuid- Kennemerland staan op het standpunt dat de verdeelsleutel op basis van inwoneraantal moet worden vastgesteld omdat Veilig Thuis een publieke voorziening is. Uit een kleine peiling in het land blijkt dat het merendeel van de gemeenten de kosten verdeelt op basis van inwoneraantal. Er zijn doordat er door Veilig Thuis in 2015 verschillende registratiesystemen zijn gebruikt, geen gegevens over het verbruik van 2015 beschikbaar.

Op basis van de gegevens van het huidige verbruik van Veilig Thuis constateren we een toename van verbruik van 8,28% naar 28%. De conclusie is dat met de keuze voor een uniforme werkwijze van Veilig Thuis het verbruik van Haarlemmermeer vergelijkbaar is geworden met andere gemeenten. Uitgaande van dat gegeven is een berekening gemaakt waaruit blijkt dat er een marginaal verschil is tussen de kosten die wij zouden moeten betalen als de kosten worden verdeeld op basis van verbruik of op basis van inwoneraantal.

De ambitie van Veilig Thuis om in 2017 een crisisdienst te realiseren bleek niet realistisch. In 2015 en in de eerste helft van 2016 heeft Veilig Thuis alle aandacht moeten richten op het inrichten van de organisatie en het op peil krijgen van de primaire taakstelling. Om de voortgang te bevorderen hebben de gemeenten in april 2016 besloten Veilig Thuis ondersteuning te bieden door de medefinanciering van de inzet van een extern adviesbureau. Dit traject heeft niet geleid tot een voorstel op basis waarvan nu een besluit

kan worden genomen over de integrale crisisdienst per 2017. Dat heeft ertoe geleid dat de crisisregeling onder de huidige aanbieders voor 2017 verlengd wordt.

Doelstelling

Naast een prikkel om de middelen zo efficiënt mogelijk te besteden is samenwerking met de regio in het belang van Haarlemmermeer. Schaalgrootte blijkt van groot belang om de kosten te kunnen dragen. Om de hulp in crisissituaties te kunnen garanderen, is de crisisdienst die met andere regio's samen is gecontracteerd onder de huidige aanbieders, met een jaar verlengd. Veilig Thuis heeft de opdracht om voor 2018 een helder en uitvoerbaar plan opstellen dat past binnen het financiële kader dat geboden is.

Oplossingen

Er wordt mandaat verleend aan centrumgemeente Haarlem om de subsidie van Veilig Thuis voor 2017 te verlenen vanwege het belang van de al eerder ingezette samenwerkingsafspraken. Voor 2018 wordt dit opnieuw bezien.

Wij stemmen in met een verdeelsleutel op basis van inwoneraantal voor de duur van een jaar onder de voorwaarde dat met de evaluatie van de juridische entiteit van Veilig Thuis die gepland is voor 2017, ook de wijze van financiering (inclusief mandatering) wordt meegenomen en het verbruik wordt onderzocht.

In het portefeuillehoudersoverleg van 13 oktober 2016 is besproken dat de huidige crisisregeling bij DJGB wordt verlengd voor 2017. Aan de bestaande verdeelsleutel wordt vastgehouden maar wij betalen wel mee aan de opslag die in rekening is gebracht vanwege het wegvallen van de gemeenten uit de Gooi- en Vechtstreek.

Beide verdeelsleutels worden voor 2018 opnieuw bezien.

Risico's

Op korte en langere termijn is een aantal ontwikkelingen die mogelijk extra kosten met zich meebrengen:

- Met de plannen van het kabinet om middels een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) de meldcode kindermishandeling aan te scherpen, krijgt Veilig Thuis een radarfunctie. Dat betekent een uitbreiding van de taken van Veilig Thuis.
- Veilig Thuis heeft in 2016 van het portefeuillehoudersoverleg een opdracht gekregen om de ontwikkeling van de multidisciplinaire aanpak acute en structurele onveiligheid (MDA++) vorm te geven. In onze regio zijn de voorlopers van deze MDA++ aanpak al georganiseerd: het Centrum voor Seksueel Geweld (CSG) en het Multi disciplinair Centrum Kindermishandeling (MDCK) zijn operationeel in het Spaarne Gasthuis.
- DJGB biedt de crisisdienst aan tot en met 31 december 2017. In 2018 zullen ook in andere regio's integrale crisisdiensten deze functie overnemen en zal ook in onze regio een integrale crisisdienst operationeel moeten zijn. Voor 1 juli 2017 moet de besluitvorming over de in te richten crisisdienst plaats hebben gevonden. Het tweede deel van 2017 kan dan worden benut om de dienst te implementeren. Het crisisteam van DJGB houdt per 1 januari 2018 op te bestaan. Dit brengt onzekerheid voor de medewerkers en het risico van personeelsverloop met zich mee. Dit kan de continuïteit van de dienstverlening in het gedrang brengen. De gemeenten en DJGB hebben de gezamenlijke verantwoordelijkheid daarvoor in een contract vastgelegd.
- Mocht het zo zijn dat de crisisdienst operationeel wordt onder Veilig Thuis, en de verdeelsleutel wordt naar inwoneraantal verdeeld, dan zullen de kosten voor de crisisdienst navenant stijgen in 2018 en daarna.

Middelen

De jaarlijkse structurele kosten voor Veilig Thuis en de crisisdienst worden gedekt door een eerder genomen besluit. Daarin is gemeld dat de kosten bij een aanpassing van de verdeelsleutel hoger worden.

Veilig Thuis kost Haarlemmermeer in 2017 het bedrag van € 489.800,-. Een deel van de kosten –het bedrag van € 204.000,- staat reeds in de begroting. Een verdeelsleutel op basis van inwoneraantal voor Veilig Thuis levert een extra kostenpost op voor Haarlemmermeer van € 285.800,-.

Voor de verlenging van de crisisdienstregeling van DJGB worden de kosten verdeeld over de gemeenten uit de Kop van Noord-Holland, West-Friesland, Noord-Kennemerland, IJmond, Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer. Er staat voor de crisisdienst reeds € 28.000,- in de begroting. Omdat aan dezelfde verdeelsleutel wordt vastgehouden en alleen aan de opslag van het voor DJGB wegvallen van de gemeenten van de Gooi- en Vechtstreek, wordt meebetaald, bedragen de extra kosten: € 7.175,-.

Deze tekorten zullen gedekt worden binnen de Integratie-uitkering Sociaal Domein, Programma Zorg en Werk, Beleidsdoel; inwoners ontvangen zorg en ondersteuning thuis, Taakveld; organiseren Veilig Thuis.

Dit zal in de Voorjaarsrapportage 2017 worden verwerkt en tevens zullen de genoemde risico's meegenomen worden.

Juridische aspecten

Om de subsidieverlening uit te kunnen besteden aan centrumgemeente Haarlem is het verlenen van een mandaat voor 2017 noodzakelijk. In theorie is er een risico vanuit het oogpunt van rechtmatigheid, namelijk dat het een mandatering aan een gelijkwaardige betreft. Dit risico wordt meegenomen in de evaluatie van de juridische entiteit en de financiering van Veilig Thuis in 2017.

Gevolgen voor de herindeling Haarlemmermeer-Haarlemmerliede en Spaarnwoude

Deze nota valt niet onder het preventief toezicht, omdat de hogere bijdrage wordt gedekt binnen de voor het Sociaal Domein beschikbare middelen.

Evaluatie en voortgangsafspraken

In de eerste helft van 2017 wordt de juridische entiteit geëvalueerd, de wijze van financiering gezien en het verbruik geanalyseerd. Daarbij wordt mandatering als vraagstuk meegenomen.

In juli 2017 vindt besluitvorming plaats over de vorming van de integrale crisisdienst zodat in de tweede helft van 2017 begonnen kan worden met implementatie van een integrale crisisdienst.

Besluit

Op grond van het voorgaande hebben wij besloten om:

1. de subsidieverlening voor 2016 en 2017 te mandateren aan de gemeente Haarlem;
2. akkoord te gaan met het aanpassen van de verdeelsleutel van Veilig Thuis voor 2017 naar inwoneraantal onder voorwaarde dat in de evaluatie van de juridische entiteit van Veilig Thuis, die gepland is voor 2017 ook de wijze van financiering wordt meegenomen en het verbruik wordt onderzocht;
3. akkoord te gaan met een verlenging van de crisisdienstregeling bij de huidige aanbieders voor 2017;
4. de daaruit voortvloeiende extra kosten ten bedrage van € 285.800,- voor Stichting Veilig Thuis en € 7.175,- voor de crisisdienst te verwerken bij de Voorjaarsrapportage 2017 en te dekken uit de Integratie-uitkering Sociaal Domein, Programma Zorg en Werk, beleidsdoel inwoners ontvangen zorg en ondersteuning thuis, taakveld organiseren Veilig Thuis;
5. akkoord te gaan met een verlenging van de opdracht aan Veilig Thuis om de crisisdienst te organiseren,
6. deze nota ter informatie te zenden aan de raad.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,
namens dezen,
de portefeuillehouders,

dr. Tom Horn

John Nederstigt

Bijlage(n)

1. Kostenverdeling Veilig Thuis en crisisdienst
2. Format mandaatbesluit